

Handläggare: Thorbjörn Ekström

Landstingsstyrelsens
FoUU-utskott

Nationellt centrum för äldretandvård

Ärendet

Hälso- och sjukvårdsnämnden har 2008-05-22 beslutat att uppdra till tandvårdsenheten att utreda möjligheter till samarbete med FoUU-utskottet och Karolinska Institutet (KI) samt övriga relevanta aktörer i Mälardalen kring ett nationellt centrum för äldretandvård i Stockholms län. Tandvårdsenheten inom HSN-förvaltningen och landstingets FoUU-kansli har därefter gemensamt berett ärendet och föreslår att Stockholms läns landsting tar upp frågan om inrättande av ett nationellt centrum för äldretandvård med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL).

Förslag till beslut

FoUU-utskottet föreslår landstingsstyrelsen besluta

att Stockholms läns landsting tar upp frågan om inrättande av ett nationellt centrum för äldretandvård med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL).

Bakgrund

Tandvårdsberedningen beslutade 2008-01-22 att föreslå HSN uppdra åt förvaltningen att utreda frågan om nationellt centrum för äldretandvård. Hälso- och sjukvårdsnämnden har 2008-05-22 beslutat att uppdra till tandvårdsenheten att utreda möjligheter till samarbete med FoUU-utskottet och Karolinska Institutet samt övriga relevanta aktörer i Mälardalen kring ett nationellt centrum för äldretandvård i Stockholms län.

Förvaltningens synpunkter

Andelen äldre i befolkningen ökar. Den generellt förbättrade tandhälsan medför att de flesta har egna tänder livet ut, ofta kompletterade av kronor, broar och implantat. Implantattekniken har använts flitigt de senaste åren bland annat som en följd av tandvårdsförsäkringens utformning med ett särskilt stöd till patienter över 65 år. Denna utveckling är naturligtvis

positiv men ställer samtidigt tandvården och omvårdnaden inför nya utmaningar, särskilt när den enskilde till följd av exempelvis geriatriska sjukdomar inte längre kan sköta sina tänder.

Idag saknas tillräckligt med vetenskapligt underlag inom området äldretandvård. Det behövs mer forskning för att kunna få en mer evidensbaserad äldretandvård. Ett problem vid forskning som rör äldre är att bortfallet blir stort vid långtidsuppföljningar. Detta innebär också att befolkningsunderlaget för ett enskilt landsting eller för en region inte är tillräckligt stort för att kunna kompensera för denna typ av bortfall. Genom nationell samordning skulle dock urvalet bli större och säkrare forskningsresultat erhållas. Frågan om utveckling av ett nationellt centrum för äldretandvård har tagits upp av KI och har också varit uppe för gemensamma diskussioner mellan KI och SLL. Ett nationellt centrum kan bygga upp en kunskapsdatabas, erbjuda utbildning samt sprida information till beslutsfattare, vårdgivare och allmänhet. Den mer övergripande uppgiften för ett nationellt centrum är att genom forskning, utbildning och information medverka till att förbättra äldre människors (tand)hälsa.

Mer specificerat skulle uppgifter för ett nationellt centrum kunna vara att:

- kartlägga äldres tandvårdsbehov i samverkan med kommuner och landsting
- samordna regionala/nationella utvecklingsprojekt för effektivt resursutnyttjande, god kvalitet och hög power i studier inom ämnesområdet
- sprida och implementera ny evidensbaserad kunskap
- utveckla en kunskapsbas inom ämnesområdet, tillgänglig och sökbar för hela landet
- utveckla och utvärdera tandvårdsmodeller och tandvårdsmetoder
- stimulera och utveckla samarbetet mellan äldreomsorgens olika aktörer
- göra nationella och regionala informationsinsatser riktade till pensionärer, deras anhöriga, intresseföreningar och allmänheten
- ge handledning och anpassad utbildning till tandvårdspersonal och personal inom kommuner och primärvård

Om ett centrum för äldretandvård inrättas ska det i så fall ligga på nationell nivå. Frågan om inrättande av ett sådant centrum bör tas upp av Stockholms läns landsting inom ramen för det forskningssamarbete som sker inom Sveriges Kommuner och Landsting (SKL).

Vid överväganden om att inrätta ett nationellt centrum för äldretandvård bör samverkan och närhet till tandläkarutbildning, forskning och forskarutbildning inom odontologi beaktas. En lämplig lokalisering skulle kunna vara en centrumbildning vid odontologiska institutionen inom KI och med nära samverkan med SLL.

Miljökonsekvenser av beslutet

Beslutet medför oförändrade konsekvenser för miljön.

Mona Boström
Landstingsdirektör

Göran Stiernstedt
Bitr landstingsdirektör